

De Heerlijkheid Herlaar

Heem-info

nummer 8, juni 2018

Beste lezers,

Met de vakantieperiode in aantocht heeft onze vereniging nog enkele activiteiten op haar programma staan. Lees er meer over in deze Heem-info.

Agenda

Op **zaterdag 30 juni a.s.** brengen we een bezoek aan het **Museum Romeins Halder**, Haanwijk 5B, hier in Sint-Michielsgestel. Toegang voor leden is gratis, maar u moet zich voor dit bezoek wel **opgeven, uiterlijk vóór zondag 17 juni**. Opgeven bij: info@deheerlijkheidherlaar.nl of telefonisch 073-5514359

Op **zondag 8 juli** vindt het **Dorpsevenement "rondom de pomp"** plaats. Wij presenteren aan dorpsgenoten en in het bijzonder aan nieuwkomers wat Gestel zoal te bieden heeft.

Op **dinsdag 11 september** houdt Paul Spapens een lezing over Peerke Donders. Aanvang 20.00 uur in De Huif.

Op **zaterdag 15 september a.s om 11.00 uur** zullen we een bezoek brengen aan het **Museum Peerke Donders** in Tilburg. Voor leden is de toegang gratis, niet-leden betalen van € 3.

Van **maandag 3 tot en met vrijdag 21 september** is er een kleine tentoonstelling over Peerke Donders in de hal van het gemeentehuis aan het Meanderplein. Toegang is gratis.

Op **zondag 16 september a.s. Open monumentendag**. De Michaelkerk is geopend, er is een kleine expositie in de sacristie en je kunt rondkijken onder de kerk. De **Oude Toren** is ook opengesteld.

Op **dinsdag 9 oktober a.s.** houdt Paul Glaser een lezing over *Dansen met de vijand*. Toen hij in 2002 een bezoek bracht aan het concentratiekamp Auschwitz ontdekte hij in een vitrine een koffer met daarop zijn achternaam: "Glaser". Het blijkt de koffer te zijn van zijn tante Roosje, een jonge, Joodse vrouw uit Den Bosch.

uitgave

Heemkundevereniging
De Heerlijkheid Herlaar

secretariaat

p/a Ontmoetingscentrum
De Huif
Hortensiastraat 2
5271GT Sint-Michielsgestel

opening heemruimte

dinsdag van 19.30-21.00 uur
eerste woensdag van de
maand: 14.00-16.00 uur.
Of op afspraak:
Frans Cooijmans
(073 5514359)

redactie

Sjef van Hulsten
Jan Spit
Robert van Erp
Frans Cooijmans

kopij via e-mail

heem-info@ziggo.nl

kopij volgende nieuwsbrief
inleveren uiterlijk 01-08-2018

Aanleg Steenweg

Op 27 maart j.l. heeft Ruud van Nooijen uit Boxtel een lezing gehouden over de aanleg van de Steenweg van Den Bosch naar Eindhoven en het gedeelte dat verder gaat naar Luik. In een helder betoog ondersteund met veel afbeeldingen schetste Van Nooijen hoe de aanleg in 1742 begon en door allerlei strubbelingen pas ruim 75 jaar later zijn voltooiing kreeg. Stukken van de weg van toen liggen er nu nog, weliswaar verborgen onder het asfalt. Door het vele beeldmateriaal kregen de aanwezigen een helder beeld van het ontwerp en de uitvoering van dit project. Namens de toehoorders dankte Jan Spit de heer Van Nooijen voor zijn uiteenzetting.

Rol van pastoors 1400-1570

Arnoud-Jan van Bijsterveld, bijzonder hoogleraar Cultuur in Brabant aan de Universiteit van Tilburg, heeft op 24 april j.l. een boeiende lezing gehouden over de rol van pastoors in Brabant in de periode 1400-1570. Over de pastoors in de 15e en 16e eeuw lijken toenmalige hervormers en hedendaagse historici het wel eens: die pastoors waren onontwikkeld en incompetent. In zijn onderzoek bekeek Van Bijsterveld de handel en wandel van ruim 3000 pastoors uit die periode in een gebied dat overeenkomt met het huidige Noord-Brabant. Zijn belangrijkste conclusies schetsen een wat meer genuanceerd beeld van de geestelijkheid op het breukvlak van de Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd.

Nieuws over het Privacybeleid van onze vereniging

Op 25 mei jl. is de AVG, de wet die onze persoonsgegevens beschermt, in werking getreden. Ook onze vereniging heeft de plicht zich te houden aan de regels van deze nieuwe wet. Wij willen e.e.a. graag toelichten.

Momenteel staan in onze ledenadministratie alleen die gegevens geregistreerd die nodig zijn om u op de hoogte te brengen van nieuws uit onze vereniging, de nieuwsbrieven door te sturen, ons verenigingsblad Den Heertgang te bezorgen en de contributie te innen. We beschikken daarvoor over uw naam, (e-mail)adres, telefoonnummer en bankrekeningnummer. Bij aanmelding als lid van onze vereniging heeft u ons die gegevens toevertrouwd. Deze gegevens zijn enkel en alleen toegankelijk voor onze penningmeester, de Heer Frans Cooijmans die ook zorg draagt voor de verspreiding van onze nieuwsbrieven en Den Heertgang en van nieuws van andere verenigingen

Uw gegevens blijven in het bestand van de vereniging zolang u lid bent. Bij beëindiging van uw lidmaatschap zullen deze gegevens worden verwijderd. Ze zullen nooit ofte nimmer worden doorgegeven aan derden, ze zijn louter en alleen bestemd voor bovengenoemde doeleinden. Mocht u over bovenstaande vragen hebben of hebt u bezwaar tegen de wijze waarop wij gebruik maken van uw gegevens, neemt u dan gerust contact op met onze penningmeester, de Heer Frans Cooijmans, Schijndelseweg 2, tel. 073 551 4359. U kunt ook een bericht sturen aan info@deheerlijkheidherlaar.nl

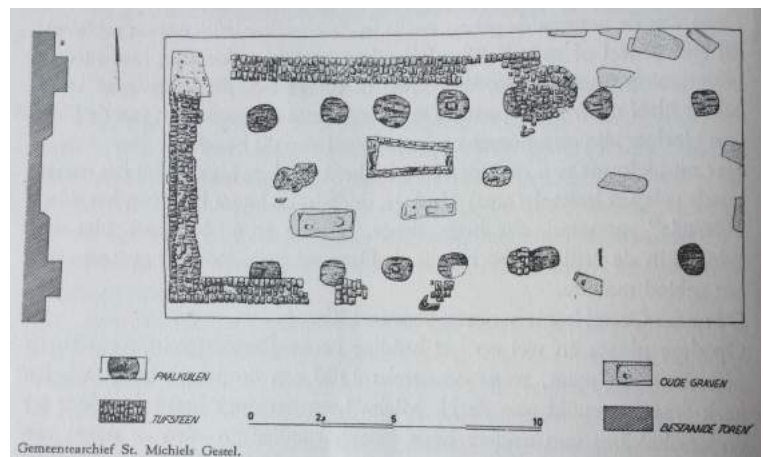
Rondom de Gestelse Toren.

Er heerst grote bedrijvigheid rondom de Gestelse Toren. Even waren er zorgen om de standvastigheid van de toren. De bouw van het toekomstige Meestershuis was de oorzaak van de ongerustheid. Maar de toren heeft in de loop der eeuwen al heel wat meegemaakt.

Op het Petrus Dondersplein, werd omstreeks 1100 een dorpskerk gebouwd. De kerk was toegewijd aan de H. Michaël, en het dorp kreeg daardoor de naam St. Michiels Gestel. Op deze plaats heeft achtereenvolgens een paalkerk, een tufstenen kerk en daarna een rode bakstenen kerk met toren gestaan. Men veronderstelt dat rondom de kerk een vestingmuur moet hebben gestaan. Een en ander is gebleken uit opgravingen in 1961. Op de toren was een ranke torenspits geplaatst. Rond de kerk was het kerkhof. Op deze plek ontwikkelde zich het dorpsleven van de agrarische bevolking. Bij een zware storm op 29 november 1836 is de torenspits op het

schip van de kerk gevallen. Op 30 mei 1838 is men begonnen met de bouw van een nieuwe kerk aan de bestaande toren, die op 30 oktober 1839 geconsacreerd is. Ruim 90 jaar later is een nieuwe kerk gebouwd aan de Nieuwstraat. De kerk op het dorpsplein is door de gemeente gekocht en afgebroken. De eeuwenoude dorpskern werd hierdoor totaal gewijzigd. De begraafplaats rond de kerk werd geruimd en de terp waarop de kerk gebouwd was, werd geslecht en gelijk gemaakt met de straatweg. Nu anno 2018 wordt het dorpscentrum wederom ingrijpend gewijzigd.

Opgravingsschema 1961 van de kerken op het Petrus Dondersplein

Bron: *Kroniek van St. Michiels Gestel* door S.H.M. Jongmans 1963.

Dorpsplein rond 1760 met kerk en school en schoolhuis (links). De dorpslinde (midden) en rechts daarvan de schutsboom van de gilde.

Waterstaatskerk

In onze Heemruimte vindt U tijdschriften, boeken, kaarten en een computer met daarop kopieën van stukken uit archieven en databanken met gegevens. U kunt daar ook tijdschriften en periodieken van andere heemkundeverenigingen inzien waarop de vereniging geabonneerd is of een ruilafpraak mee